

**UCHWAŁA NR XXII/443/2026
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 26 marca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu
pieczy zastępczej w 2025 roku**

Na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49)

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2025 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Dorota Piegzik-Izydorczyk

Załącznik do uchwały nr XXII/443/2026
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 26 marca 2026 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W 2025 ROKU**

WSTĘP

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”, w dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która określiła nowy model realizacji przez powiat pieczy zastępczej oraz zadania dla gmin w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Cytowana ustawa nałożyła również na gminy i powiaty obowiązek opracowania programów wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej. Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 23 listopada 2023 roku przyjęto w naszym mieście „Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”. Program skierowany jest do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz określa działania na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

Zgodnie z przedmiotową ustawą Prezydent Miasta Bielska-Białej wyznaczył organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W celu sprawnej realizacji zadań z zakresu wsparcia rodzin oraz pieczy zastępczej funkcjonuje w Ośrodku Dział Pomocy Środowiskowej oraz Dział Pieczy Zastępczej z poradnictwem specjalistycznym.

I. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze to zespół planowych działań mających na celu przywrócić rodzinie zdolności do wypełniania swych funkcji.

Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania gminy w tym obszarze:

- 1) Opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- 4) Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające.
- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i przekazywanie ich do wojewody.
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy.

W 2025 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było czterech psychologów (w tym trzech na niepełny etat), dwóch pedagogów (stan na grudzień 2025 roku- 1 pedagog) oraz 13 asystentów rodziny (stan na grudzień 2025 roku-9 asystentów rodziny).

1. Asystent rodziny

Asystent rodziny jako przedstawiciel systemu wsparcia rodziny, ma za zadanie wspomagać rodzinę w osiągnięciu przez nią stabilizacji życiowej, umożliwiającej prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystenta rodziny przydziela Dyrektor MOPS na podstawie wywiadu środowiskowego i analizy sytuacji rodziny przeprowadzonej przez pracownika socjalnego. Do pracy z asystentem zobowiązuje także sąd rodzinny na mocy postanowienia. Asystent pracuje z rodziną, która jest zagrożona umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, jak również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Współpracuje wówczas m. in. z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Artykuł 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania dla asystentów. Jest to między innymi:

- 1) opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,

- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych,
- 5) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 6) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 8) motywowanie rodzin do korzystania ze wsparcia innych instytucji, specjalistów, organizacji pozarządowych itp.,
- 9) realizacja zadań określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 10) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- 11) sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- 12) monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- 13) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 14) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną,
- 15) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.

Asystenci pracują w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie czasu pracy do indywidualnych potrzeb rodziny. Asystenci uczestniczyli w szkoleniach: konferencja: „Wyzwania i rozwiązania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom”, „Asystent rodziny - od diagnozy do działania oraz kluczowe umiejętności asystenta rodziny w procesie diagnozy, interwencji oraz wsparcia rodziny z problemem przemocy”, VII Konferencja Naukowa: „Zdrowie psychiczne - wspólny temat”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca instytucji a kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służącego stwierdzeniu zasadności zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową.”, „Praca z dzieckiem pokrzywdzonym, w tym molestowanym seksualnie”, XIII Zjazd Profilaktyczny: „Reset. Życie poza uzależnieniem”, kurs: „Asystent rodziny”, „Praca asystenta rodziny - warsztat kompetencji zawodowych”, „Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służącego stwierdzeniu zasadności zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową”, „Lepsze jutro dla osób w spektrum autyzmu”, Zastosowanie kwestionariusza szacowania ryzyka - nowe narzędzie w ochronie dziecka”, warsztaty: „Aktywność gmin w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.”, konferencja: „Aktywność gmin w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.”, „Szkolenie z zakresu uzależnień”, konferencja: „Człowiek z FASD w centrum zainteresowania”, „Festiwal Zdrowia Psychicznego RAZEM”, „Pedagogiczno-psychologiczne aspekty pracy asystenta rodziny - interwencja relacyjna oparta na zaufaniu”, „Wsparcie / praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną”, XIII Zjazd Profilaktyczny: „Reset. Życie poza uzależnieniem”, „Zasady i formy współpracy sądu rodzinnego z asystentem rodziny”. Ponadto systematycznie (1 x w miesiącu) uczestniczyli w superwizji. Przez cały rok udoskonalano metody pracy, narzędzia, sposób dokumentowania pracy, a także zasady współpracy na rzecz rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi. Asystenci rodziny rozeznawali także sytuację społeczną rodzin objętych wsparciem w celu pozyskania z ich otoczenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej, niestety nie znaleziono rodzin, które spełniły warunki ustawowe do ustanowienia ich rodziną wspierającą.

Tabela I. Informacje statystyczne dotyczące asystentury rodzinnej w Bielsku-Białej na dzień 31 grudnia 2025 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	
		2024	2025
1.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	166	144
1.1.	<i>zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny przez sąd</i>	73	69
2.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	68	67
2.1.	<i>w związku z uzyskaniem zakładanych efektów</i>	36	19
3.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w których mimo zagrożenia umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, dzieci pozostały pod opieką rodziców.	130	134

W 2025 roku pomocą asystentów objęto 144 rodziny. Z 67 rodzinami zakończono pracę, w tym z 19 rodzinami w związku z uzyskaniem zakładanych efektów, w przypadku pozostałych, z uwagi na brak współpracy ze strony rodzin, bądź innych przyczyn. Ponadto w stosunku do 15 rodzin asystenci rodziny prowadzili monitoring po zakończeniu pracy z rodziną, w pozostałych rodzinach prowadzenie monitoringu nie było możliwe (np. przeprowadzka poza teren miasta) lub nie było zasadne. Pracownicy socjalni również monitorowali sytuację rodzin korzystających ze wsparcia tutaj. Ośrodka. Z powyższej tabeli wynika także, że w stosunku do 2024 roku zmalała liczba rodzin wymagających wsparcia asystentów rodziny. Większość rodzin kierowana była do asystentury przez pracowników socjalnych, którzy zdiagnozowali trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskiej u rodziców, a 69 rodzin zostało skierowanych do nawiązania współpracy z asystentem rodziny przez Sąd. Pomimo zakładanych efektów w planie pracy z rodziną, zauważa się znaczny ich spadek, gdyż wynika to ze zmiany specyfiki problemów, z którymi rodziny zostają skierowane do asystentury. Należy podkreślić, że do asystentury rodzinnej obecnie kierowana jest znacznie większa liczba rodzin wieloprotymowych, które często nie posiadają prawidłowych wzorców rodzinnych, ani społecznych, z wieloletnimi bądź wielopokoleniowymi zaniedbaniami, doświadczonych traumami, negatywnymi przeżyciami, posiadające niepełnosprawności i choroby psychiczne ograniczające ich możliwości samodzielnego funkcjonowania. Duża część rodzin boryka się z problemami uzależnień oraz zjawiskiem przemocy w domowej. Ponadto wzrosła liczba dzieci wykazujących problemy psychiczne i emocjonalne. Wobec powyższego wspieranie rodziny jest procesem długofalowym, wymagającym wdrażania wielu działań na rzecz udzielenia efektywnej pomocy i wsparcia jej członkom. Najważniejszym aspektem jest jednak postawa członków rodziny wobec współpracy z asystentem rodziny. Większość rodzin otwiera się na pracę z asystentami rodziny i podejmuje wyzwanie jakim jest zmiana dotychczasowego trybu życia i nawyków życiowych, co skutkuje pozostaniem dzieci pod opieką rodziców biologicznych (w 2024 r. w 130 rodzinach, a w 2025 r. w 134 rodzinach, pomimo zagrożenia umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, dzieci pozostały pod opieką rodziców, w pozostałych 19 rodzinach sytuacja rodzinna stabilizowała się, bądź rodziny biologiczne starały się o powrót dzieci pod ich opiekę). Niemniej jednak część rodzin przyjmuje postawę oporu wobec pracy nad poprawą swojego funkcjonowania, ukrywa swoje problemy bądź zaprzecza ich istnieniu, neguje wtedy wszelkie proponowane formy pomocy. W tych rodzinach praca asystenta rodziny często kończy się brakiem osiągnięcia założonych efektów i w konsekwencji umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej (w 2025 r. w przypadku 10 rodzin konieczne było umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej). W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni i asystenci rodziny kierowali rodziny do

poradnictwa specjalistycznego Działu Pieczy Zastępczej oraz innych placówek udzielających pomocy psychologicznej i prawnej – pracownicy socjalni skierowali 3 rodziny, natomiast asystenci 141. Ponadto 13 rodziców biologicznych zostało objętych wsparciem podnoszącym ich kompetencje opiekuńczo- wychowawcze poprzez udział w szkoleniach. Usługami dla rodzin z dziećmi, w tym usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi w roku 2025 objęto 3 rodziny z dziećmi.

W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej kontynuował realizację projektu pod nazwą „*DoBBra Rodzina - Rozwój usług dla rodzin w Bielsku-Białej*” (okres realizacji: 1.09.2024 r. - 31.03.2027 r.). Głównym celem projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze oraz poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych z terenu Bielska-Białej. W 2025 r. w projekcie uczestniczyły 182 osoby, które korzystały z następujących form wsparcia: porady prawne, mediacje rodzinne, warsztaty „Szkola dla rodziców”, kurs wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka - dla rodziców i opiekunów, wsparcie psychologiczne, wsparcie asystentów rodzin, wsparcie integracyjne.

Ponadto w 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej wraz z Wydziałem Polityki Społecznej oraz Towarzystwem Psychoprofilaktycznym Oddział Bielsko-Biała rozpoczął realizację projektu pod nazwą „*Moja siła to rodzina*” (okres realizacji: 3.02.2025 r. - 31.12.2027 r.). Głównym celem projektu jest zmniejszenie transmisji biedy i wykluczenia społecznego poprzez zastosowanie zintegrowanego i kompleksowego wsparcia wobec rodzin i ich najbliższego środowiska lokalnego, u których występuje problem dziedziczenia biedy, zamieszkujących zdegradowane społecznie i fizycznie tereny Bielska-Białej. W 2025 roku w projekcie wzięło udział 78 uczestników, którzy korzystali z następujących form wsparcia: wsparcie asystenta rodziny, wsparcie psychologiczne i psychiatryczne, warsztaty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców, warsztaty wyrównywania kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży, warsztaty dotyczące rozwoju wiedzy na temat zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, doradztwo zawodowe dla młodych osób, wsparcie dzieci i młodzieży w ramach Akademii Rozwoju Talentów (ART) oraz Weekendowych Laboratoriów, wsparcie specjalisty ds. pracy środowiskowej oraz animatorów samopomocy sąsiedzkiej w środowisku lokalnym rodzin, usługi opiekuńcze i specjalistyczne oraz pielęgniarskie, warsztaty z zakresu edukacji finansowej, warsztaty dla rodzin z pierwszej pomocy, wsparcie rodzin wspierających, udział w programie „Odzyskać dziecko” dla rodziców dzieci, przebywających w pieczy zastępczej.

2. Poradnictwo specjalistyczne

W ramach prowadzonego poradnictwa udzielano pomocy psychologicznej zarówno dla klientów tut. Ośrodka jak i pozostałych mieszkańców Miasta Bielska-Białej. Do zadań specjalistów należy między innymi:

- 1) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dostępu do specjalistycznego poradnictwa (udzielono 1034 porady, w tym porady dot. problemów rodzinnych i porady w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych).
- 2) Pomoc dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie terapii i konsultacji (dla 51 rodzin).
- 3) Organizowanie dla rodzin spotkań w ramach grup wsparcia – w 2025 roku nie zorganizowano grupy wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych z uwagi na małe zainteresowanie rodzin tą formą wsparcia, natomiast utworzono grupę wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka. Ponadto rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe chętnie korzystały z wsparcia w formie indywidualnych superwizji oraz z forum dla rodzin zastępczych.

- 4) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców biologicznych dzieci objętych pieczą zastępczą. Z poradnictwa psychologicznego skorzystało 51 rodzin zastępczych, 43 dzieci umieszczonych w pieczy oraz 3 rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy.
- 5) Zapewnienie pomocy prawnej w szczególności z zakresu prawa rodzinnego dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka- wsparciem objęto 12 rodziny, niektóre ze wsparcia skorzystały kilkakrotnie.

Ponadto udzielono pomocy psychologicznej dla 1 osoby z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika. Ogółem pomocą objęto 301 osób w tym 125, to osoby skierowane przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela II. Informacje statystyczne dotyczące poradnictwa specjalistycznego udzielanego przez Dział Pieczy Zastępczej na dzień 31 grudnia 2025 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	
		2024	2025
1.	Liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym	194	125
2.	Liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym	45	55
3.	Liczba udzielonych porad (wraz z poradami rodzinnymi i opiekuńczo-wychowawczymi)	1567	1034

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2025 roku liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym jest niższa niż w roku poprzednim. Zauważyć należy, iż w 2025 roku więcej dzieci objętych było wsparciem specjalistycznym, niż w roku 2024. Spadek liczby rodzin objętych wsparciem oraz udzielonych porad przez specjalistów poradnictwa, głównie wynika ze zmian organizacyjno-kadrowych wśród części pracowników zespołu i braku osób chętnych do pracy na pełen etat. Ponadto wiele rodzin i dzieci objętych wsparciem specjalistów pozostaje w długotrwałych procesach, które ograniczają możliwość przyjęcia kolejnych potrzebujących. Ponadto na terenie Bielska-Białej w roku 2025 rozpoczęło działalność Regionalne Centrum Wspierania Pieczy Zastępczej, które wspiera rodziny zastępcze i dzieci w zakresie porad specjalistycznych (np.: logopedów, pedagogów, psychologów).

Zgodnie z art. 42 w/w ustawy, kandydaci na rodzinę zastępczą muszą posiadać opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawioną przez psychologa posiadającego co najmniej dwuletnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym. Opinię psychologiczną zgodnie z art. 46 w/w ustawy muszą także przedłożyć raz na dwa lata rodziny zastępcze pełniące już swą funkcję. Zatem zarówno kandydaci na rodziny zastępcze jak i rodziny zastępcze kierowane są przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej do psychologa poradnictwa specjalistycznego w celu uzyskania opinii psychologicznej. W 2025 roku sporządzonych zostało 69 opinii (w 2024 roku było to 73 opinie) dotyczących rodzin zastępczych i 24 dotyczące kandydatów na rodzinę zastępczą (w 2024 roku było to 19 opinii). W ubiegłym roku odbyło się 456 posiedzeń Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w których uczestniczył psycholog.

Specjaliści przyjmują klientów kierowanych przez pracowników Ośrodka, ale także mieszkańców miasta poszukujących pomocy psychologicznej, w 2025 roku przyjęto 71 osób (w roku 2024 było to 156 osób). Często osoby do specjalistów kierowane są przez kuratorów sądowych, pedagogów ze szkół, lekarzy rodzinnych i inne instytucje.

3. Placówki Wsparcia Dziennego

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. W ramach wsparcia rodziny na terenie Miasta Bielska-Białej funkcjonuje 14 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Placówki wsparcia dziennego od wielu lat są powierzone do prowadzenia przez organizacje pozarządowe.

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki wsparcia dziennego zapewniają dziecku:

- 1) Opiekę i wychowanie.
- 2) Pomoc w nauce.
- 3) Organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Ponadto placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej w szczególności:

- 1) Organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne.
- 2) Realizują indywidualny program korekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Działania w ramach pracy podwórkowej - streetworkingu skierowane są szczególnie do tych młodych, którzy często są wykluczani i niezauważani w systemie wsparcia lub z różnych powodów z niego wypadają.

Liczba miejsc we wszystkich typach placówek wynosi 459.

W 2025 roku zadanie realizowane było przez Stowarzyszenie „Hajstra”, Charytatywne Stowarzyszenie Opiekuńczo- Wychowawcze „Ignis” oraz Towarzystwo Psychoprofilaktyczne oddz. Bielsko-Biała. Jedenaście placówek działa w formie opiekuńczej, dwie placówki w formie specjalistycznej, jedna placówka prowadzona jest w formie pracy podwórkowej.

Tabela III. Informacje statystyczne dotyczące placówek wsparcia dziennego działających na terenie Miasta Bielska-Białej w 2025 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	W tym placówek / w placówkach prowadzonych przez inne podmioty niż gmina
1.	Liczba placówek wsparcia dziennego, w tym prowadzone w formie:	14	14
1.1.	<i>opiekuńczej</i>	<i>11</i>	<i>11</i>
1.2.	<i>Specjalistycznej (socjoterapeutycznej)</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
1.3.	<i>pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
2.	Liczba miejsc	459	459
3.	Przeciętna liczba umieszczonych dzieci	324	324
4.	Wydatki z budżetu Gminy	5 257 000 zł	5 257 000 zł

Wykazaną w tabeli przeciętną liczbę umieszczonych dzieci obliczono, dzieląc sumę liczby dzieci umieszczonych w poszczególnych dniach okresu sprawozdawczego przez liczbę dni funkcjonowania placówki w okresie sprawozdawczym, podając z dokładnością do jednej osoby. Natomiast w ramach wydatków wskazano wydatki bieżące.

Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział Bielsko-Biała z siedzibą w Bielsku-Białej ul. Wzgórze 19 prowadzi trzy placówki, tj.:

- placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej „*Ulica Kreatywna - Klub*” placówka dla 20 osób, na ul. Komorowickiej 122 w Bielsku-Białej,
- placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej „*Sixt Wam*” dla 30 osób, na ul. Adama Mickiewicza 24 w Bielsku-Białej,
- placówkę wsparcia dziennego prowadzoną w formie pracy podwórkowej „*Ulica Kreatywna*” dla 84 osób.

Stowarzyszenie Hajstra z siedzibą w Bielsku-Białej, ul. Hajduczka 16 prowadzi 10 placówek w tym: 9 w formie opiekuńczej:

- Klub Młodzieżowy „Nad Dachami” ul. Jana III Sobieskiego 6, placówka z 25 miejscami,
 - Świetlica „Nad Stawami”, ul. Stawowa 29, placówka z 25 miejscami,
 - Świetlica „Jutrzenka”, ul. Jutrzenki 22, placówka z 35 miejscami,
 - Świetlica „Iskierka”, ul. Wapienna 44, placówka z 25 miejscami,
 - Świetlica „Ster”, ul. Sternicza 8A, placówka z 25 miejscami,
 - Świetlica „W Dolinie Wapienicy”, ul. Jaskrowa 11, placówka z 35 miejscami,
 - Świetlica „Fabryka Marzeń, ul. Legionów 9, placówka z 20 miejscami,
 - Świetlica „Pod Aniołami”, ul. Jana Chrzyciciela 22; placówka z 30 miejscami,
 - Świetlica „Zakątek Uśmiechu” ul. Piotra Skargi 4, placówka z 35 miejscami,
- oraz jedną w formie specjalistycznej:
- Świetlica „Kraina Narnii”, ul. Władysława Reymonta 5, placówka z 30 miejscami.

Charytatywne Stowarzyszenie Opiekunów – Wychowawcze „Ignis” z siedzibą w Barwałdzie Średnim 136, prowadzące placówkę wsparcia dziennego „Ignis” w formie specjalistycznej dla 40 podopiecznych.

Wszystkie placówki wsparcia dziennego swoją działalnością wspierają rodziny, w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów - wychowawczych poprzez objęcie dzieci i młodzieży dodatkową opieką i wychowaniem, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Zajęcia organizowane przez wyspecjalizowaną kadrę pedagogów, psychologów, logopedów, psychotraumatologów umożliwiają podopiecznym w racjonalny sposób wykorzystanie czasu wolnego, rozwój ich zdolności i umiejętności, zmniejszenie niedożywienia, nadrobienie zaległości szkolnych poprzez pomoc w nauce, udział w zajęciach kompensacyjno - korekcyjnych, wyrabianie umiejętności życiowych, kompetencji społecznych oraz nawyków higieniczno – zdrowotnych. Udział podopiecznych w realizacji programów profilaktycznych przyczynia się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Osoby zatrudnione w placówkach wsparcia dziennego na bieżąco rozmawiają z rodzicami na temat oferty placówek udzielających szeroko rozumianej pomocy specjalistycznej. W związku powyższym w roku 2025 zostało wydanych 23 skierowań do poradnictwa specjalistycznego. Ze wsparcia i pomocy psychologicznej i pedagogicznej w placówkach wsparcia dziennego skorzystało 217 rodziców oraz 577 podopiecznych. W trzech placówkach (1 opiekunów i 2 specjalistycznych) były prowadzone zajęcia logopedyczne, z których skorzystało 70 podopiecznych.

Placówki wsparcia dziennego zorganizowały i przeprowadziły 37 warsztatów, w których uczestniczyły 483 osoby. Tematami warsztatów było min.:

- podnoszenie kompetencji wychowawczych,
- budowanie właściwych relacji rówieśniczych i w rodzinie,
- komunikacja interpersonalna,
- rodzeństwo,
- zagrożenia w cyberprzestrzeni,
- uzależnienia,
- zdrowe odżywianie i inne.

Ponadto rodziny podopiecznych zapraszane są do uczestnictwa w ważnych wydarzeniach oraz imprezach okolicznościowych tj. dzień matki, babci, dzień dziadka, spotkania świąteczne, przedstawienia teatralne, wystawy prac. Ponadto rodziny i bliscy na bieżąco angażują się w życie placówek (pomoc w drobnych remontach).

W 2025 roku Towarzystwo Psychoprofilaktyczne oraz Stowarzyszenie Hajstra w ramach działań animacyjnych prowadziły animacje podwórkowe oraz pracę podwórkową. Działaniami animacyjnymi wsparci zostali podopieczni placówek oraz dzieci i młodzież z całego miasta. W działaniach animacyjnych i podwórkowych udział wzięło około 1000 osób.

W placówkach zrealizowano 2 rekomendowane programy profilaktyczne:

1. „Spójrz inaczej”
2. „Przyjaciel Zippiego”

Ponadto realizowano nierekomendowany program „Kids Skills”, program „Zajaki” oraz wszystkie placówki brały udział w Ogólnopolskiej Kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” .

Placówki Wsparcia Dziennego prowadzą monitoring sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem poprzez:

- rozmowy z rodzicami i opiekunami dzieci,

- współpracę z pedagogami, psychologami i wychowawcami w szkołach i innych placówkach oświatowych,
- współpracę z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w tym asystentami rodziny,
- współpracę z kuratorami, policją,
- monitorują sytuację po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty,

W 2025 roku monitorowano 196 rodzin.

Placówki wsparcia dziennego w 2025 roku podjęły 115 działań w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym i organizacjami pozarządowymi.

Pracownicy systematycznie podnoszą swoje kompetencje przez udział w szkoleniach, których w 2025 roku odbyło się 18 i w których wzięły udział 53 osoby, odbyło się również 46 spotkań superwizyjnych z których skorzystało 46 pracowników placówek wsparcia dziennego.

II. ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ.

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych powiat zobowiązany jest zorganizować pieczę zastępczą.

Organizacja pieczy zastępczej zapewnia pracę z rodziną umożliwiając powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Ponadto przygotowuje dziecko do godnego i samodzielnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania właściwych relacji i kontaktów z rodziną i otoczeniem.

Art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do którego należy:

- 1) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 2) Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do pełnienia pieczy zastępczej.
- 3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 4) Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
- 5) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie zaświadczeń ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
- 6) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
- 7) Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
- 8) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
- 9) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie i ośrodkami pomocy społecznej z całego kraju, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.
- 10) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 11) Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
- 12) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
- 13) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

- 14) Przeprowadzanie badań psychologicznych i pedagogicznych oraz analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 15) Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
- 16) Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
- 17) Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.
- 18) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- 19) Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.
- 20) Wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust.1, ich aktualizacja i usuwanie.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje pozostałe zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej, tj.:

- 1) Organizuje szeroko rozumiane wsparcie osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.
- 2) Ustala uprawnienia i realizuje świadczenia pieniężne dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w naszym mieście.
- 3) Ustala uprawnienia i realizuje pomoc finansową osobom usamodzielnionym po opuszczeniu rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej.
- 4) Realizuje zadania wynikające z rządowych programów wspierania systemu pieczy zastępczej (wnioski konkursowe).
- 5) Sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza realizowana jest w dwóch formach:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Jest formą czasowej opieki nad dzieckiem i winna trwać do chwili rozwiązania problemów w rodzinie biologicznej, będących przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

1. Rodzinna piecza zastępcza.

Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, lub w przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona (tylko dziadkowie lub rodzeństwo),
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe, w szczególności w okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, pobytem w szpitalu, czy nieprzewidzianymi trudnościami lub zdarzeniem losowym.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich został ustalony,
- nie są ograniczone w zdolnościach do czynności prawnych,
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostanie potwierdzone:
 - a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz
 - b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa,
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- zapewnią odpowiednie warunki mieszkaniowe i bytowe dziecku,
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo i nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
- co najmniej jedna osoba tworząca rodzinę zastępczą posiada stałe źródło dochodów – dotyczy rodzin niezawodowych.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, a w szczególności są zobowiązani do:

- 1) Traktowania dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej.
- 2) Zapewnienia dziecku dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych.
- 3) Zapewnienia kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych.
- 4) Zapewnienia rozwoju uzdolnień i zainteresowań.
- 5) Zaspokojenia jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych.
- 6) Zapewnienia ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka.
- 7) Umożliwienia kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi.

Tabela I. Informacje statystyczne na temat rodzinnej pieczy zastępczej w Bielsku-Białej na dzień 31 grudnia 2024 oraz na dzień 31 grudnia 2025 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	
		2024	2025
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione, w tym:	133	132
1.1.	<i>z jednym dzieckiem</i>	108	104
1.2.	<i>z dwojgiem dzieci</i>	18	19
1.3.	<i>z trojgiem i więcej dzieci</i>	7	9
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe, w tym:	57	57
2.1.	<i>z jednym dzieckiem</i>	51	49
2.2.	<i>z dwojgiem dzieci</i>	4	6
2.3.	<i>z trojgiem dzieci</i>	2	1
2.4.	<i>z czworgiem i więcej dzieci</i>	-	1
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	12	13
3.1.	<i>z jednym dzieckiem</i>	2	3
3.2.	<i>z dwojgiem dzieci</i>	7	5
3.3.	<i>z trojgiem dzieci</i>	2	5
3.4.	<i>z czworgiem i więcej dzieci</i>	1	-
4.	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne, w tym:	2	2
4.1.	<i>z jednym dzieckiem</i>	1	1
4.2.	<i>z dwojgiem dzieci</i>	-	1
4.3.	<i>z trojgiem dzieci</i>	1	-
4.4.	<i>z czworgiem i więcej dzieci</i>	-	-
5.	Rodziny zastępcze zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	1	1
5.1.	<i>z jednym dzieckiem</i>	-	-
5.2.	<i>z dwojgiem dzieci</i>	-	-
5.3.	<i>z trojgiem dzieci i więcej</i>	1	1
6.	Rodziny zastępcze - wszystkie typy	205	205
7.	Rodzinne domy dziecka, w tym:	3	2
7.1.	<i>z czworgiem dzieci</i>	2	-
7.2.	<i>z pięciorgiem dzieci</i>	-	1
7.3.	<i>z sześciorgiem i więcej dzieci</i>	1	1

Powyższe dane wskazują, iż liczba rodzin zastępczych w roku 2025 jest na tym samym poziomie co w roku 2024. Na dzień 31.12.2025 roku w Bielsku-Białej funkcjonowało 205 rodzin zastępczych i 2 rodzinne domy dziecka, w których wychowywało się łącznie 284 dzieci, natomiast na koniec 2024 roku było to 205 rodzin zastępczych i 3 rodzinne domy dziecka, w których wychowywało się łącznie 280 dzieci. Na przestrzeni roku dwa rodzinne domy dziecka, które pełniły swoją funkcję przez wiele lat zawnioskowały o zmianę umowy i zostały przekształcone na rodziny zastępcze zawodowe, natomiast jedna rodzina zastępcza zawodowa w związku z przyjęciem kolejnego dziecka została przekształcona w rodzinny dom dziecka.

1.1 Świadczenia finansowe na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, w kwocie nie niższej niż:

- 1) od 1 czerwca 2024 roku 1002 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 2) od 1 czerwca 2024 roku 1517 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Ponadto rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wypłacany jest dodatek w kwocie nie niższej niż 306 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. W 2025 roku dodatek był wypłacany dla 66 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Oprócz wymienionych świadczeń obligatoryjnych na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował świadczenia fakultatywne, tj.:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka (dla 116 dzieci), do wysokości kosztu wypoczynku, nie więcej niż 1000 zł jeden raz w roku,
- świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo dla każdego nowo przyjętego dziecka do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka (dla 21 dzieci), do wysokości 800 zł w zależności od zgłaszanych potrzeb,
- świadczenia na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo, w roku 2025 nie przyznano takiego świadczenia.

Dodatkową formę wsparcia (obligatoryjnego) dla prowadzących rodzinne domy dziecka, (fakultatywnego) dla rodzin zawodowych i niezawodowych stanowiła pomoc pieniężna na wydatki mieszkaniowe. Zakres tej pomocy obejmował koszty czynszu, opłatę za energię, gaz, opał, wodę, ogrzewanie mieszkań, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne, odbiór nieczystości oraz bieżącą konserwację. Z tej formy wsparcia korzystało 17 rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka oraz 1 rodzina zastępcza niezawodowa (łącznie koszt: 212 006 zł). Ponadto 14 rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka, w związku ze zgłaszanymi potrzebami w zakresie konieczności przeprowadzenia remontu w lokalu mieszkalnym w 2025 roku otrzymało jednorazową pomocą finansową na ten cel (łącznie koszt: 148 556 zł).

Osoby pełniące funkcje rodziny zastępczej zawodowej oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka otrzymują z tego tytułu comiesięczne wynagrodzenie, które nie może być niższe niż kwota 4 100 zł dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka i 5084 zł dla rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego. Wynagrodzenia w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka wynosiły od 4 567,40 zł do 5 418,50 zł miesięcznie w zależności od typu rodziny, rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego otrzymywała wynagrodzenia 5 663,58 zł. Wynagrodzenia w powyższej wysokości wypłacane są od 1 czerwca 2024 roku i nie uległy podwyższeniu w 2025 roku. Dodatkowo w rodzinnych domach dziecka w sytuacji przyjęcia do rodziny od 6 dziecka rodzina otrzymuje zwiększone wynagrodzenie o kwotę 200 zł brutto na każde dziecko. Ponadto w rodzinnych domach dziecka oraz w rodzinach zawodowych zatrudniono osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, w 2025 roku zatrudnionych było 14 osób do pomocy, a ich wynagrodzenie warunkowane było liczbą godzin pracy w miesiącu (koszt 1 godziny w 2025 roku wynosił 30,50 zł).

W 2025 roku dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w dalszym ciągu korzystały ze sprzętu komputerowego i audiowizualnego otrzymanego w ramach projektu pn: „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Na podstawie umów użyczenia zawieranych z opiekunami zastępczymi od października 2020 roku wychowankowie mogą realizować zadania edukacyjne korzystając z laptopów z oprogramowaniem, drukarek oraz zestawów do zdalnej nauki. W 2025 roku z powyższego wsparcia skorzystało 109 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela II. Struktura wydatków na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka wraz z kosztami na rzecz prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w 2024 i 2025 roku i wydatkami na szkolenia w zakresie pieczy zastępczej:

L.p.	Wyszczególnienie	Koszt		Liczba osób	
		2024	2025	2024	2025
1.	Rodzinna piecza zastępcza – udzielone świadczenia, w tym:				
1.1.	Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	3 942 103	3 968 846	320	317
1.2	Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	172 816	185 724	57	66
1.3	Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	19 066	17 464	23	21
1.4	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	116 199	108 111	126	116
1.5	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	202 242	212 006	18	18
1.6	Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	161 715	148 556	15	14
1.7	Świadczenia na sfinansowanie wydatków związanych z innymi zdarzeniami mającymi wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowe	-	-	-	-
1.8	Świadczenie na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	6 000	4 000	3	2
2.	Rodzinna piecza zastępcza – wynagrodzenia wraz z pochodnymi, w tym:				
2.1	Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych	954 070	1 129 048	14/16	14/16
2.2	Wynagrodzenia dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka	333 833	149 749	5/3	4/2
2.3	Wynagrodzenia dla zleceniobiorców oraz osób zatrudnionych w rodzinnych domach dziecka, w rodzinach zastępczych zawodowych	483 265	530 614	14	14
2.4	Wynagrodzenia rodzin pomocowych	11 248	8 905	16	14
3.	Szkolenia w zakresie pieczy zastępczej	34 090	27 220	119	49
Ogółem		6 436 647	6 490 243	-	-

Powyższa tabela przedstawia wydatki na rodzinną pieczę zastępczą, suma wydatków w 2025 roku nieznacznie wzrosła w stosunku do 2024 roku. Powyższe wynika z faktu, że od czerwca 2024 roku nie zwiększyła się wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka z uwagi na brak

waloryzacji w 2025 roku. Nie uległy również znacząco wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych gdyż wysokość tego świadczenia również w 2025 roku nie została zwaloryzowana i od czerwca 2024 roku wysokość świadczenia pozostaje bez zmian. We wcześniejszych latach kwoty te corocznie były waloryzowane. Ponadto ze środków przeznaczonych na szkolenia w 2025 roku przeszkolono znacznie mniej rodzin zastępczych niż w 2024 roku, co wynika z faktu objęcia rodzin zastępczych szkoleniami w finansowanymi w ramach projektu „Wsparcie pieczy zastępczej w Bielsku-Białej”.

1.2 Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu.

Tabela III. Ilość dzieci z Bielska-Białej przebywających w rodzinach zastępczych w innych powiatach i ilość dzieci z innych powiatów przebywająca w rodzinach zastępczych na terenie Bielska-Białej oraz struktura wydatków i dochodów.

L.p.	Wyszczególnienie	Nowe umieszczenia w 2025 roku	Ogółem wszystkie		Poniesione wydatki	
			2024	2025	2024	2025
1.	<i>Ilość dzieci pochodzących z Miasta Bielska-Białej umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów</i>	7	71	68	1 197 899	1 294 701
	Wyszczególnienie	Nowe umieszczenia w 2025 roku	Ogółem wszystkie		Osiągnięte dochody	
			2024	2025	2024	2025
2.	<i>Ilość dzieci pochodzących z innych powiatów a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Bielska-Białej</i>	5	45	37	918 325	810 533

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, na podstawie wcześniej zawartych porozumień. W okresie sprawozdawczym 37 dzieci z innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych zamieszkałych w Bielsku-Białej i w ciągu okresu sprawozdawczego 5 dzieci pochodzących z innego powiatu zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych zamieszkałych w Bielsku-Białej. Natomiast w roku 2025 – 68 dzieci pochodzących z Bielska-Białej przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, a 7 dzieci z Bielska-Białej zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych zamieszkałych na terenie innych powiatów. Wydatki jakie Miasto Bielsko – Biała poniosło w 2025 roku w związku z pobytem dzieci z Miasta Bielska – Białej w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów wynosiły 1 294 701 zł, natomiast dochody, które wpłynęły do Bielska-Białej z innych powiatów wyniosły 810 533 zł.

1.3 Organizowanie pomocy i wsparcia na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą – zadania koordynatora pieczy zastępczej.

Niezależnie od świadczeń finansowych realizowanych na rzecz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz na rzecz osób sprawujących pieczę zastępczą, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje szereg form pomocy i wsparcia pozafinansowego na rzecz rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

W Dziale Pieczy Zastępczej zatrudnionych jest trzynastu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy w 2025 roku zapewniali pomoc i wsparcie dla 231 rodzin zastępczych - każda rodzina zastępcza ma przydzielonego koordynatora. W Tabeli I została podana liczba rodzin zastępczych według stanu na dzień 31.12.2025 roku i jest ona niższa, natomiast liczba 231 rodzin zastępczych obejmuje wszystkie rodziny zastępcze z którymi pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przez cały 2025 rok (niektóre rodziny w ciągu roku zostały rozwiązane lub dzieci usamodzielniały się).

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielali pomocy rodzinom zastępczym w pełnionej przez nich funkcji, na podstawie diagnozy potrzeb dziecka i rodziny zastępczej, według planu pomocy. Przy współpracy ze specjalistami w 2025 roku zorganizowano dla rodzin zastępczych następujące formy pomocy:

- specjalistyczne poradnictwo dla 101 rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze (łącznie dla 170 osób tj. 134 osób będących rodzinami zastępczymi i 36 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze),
- pomoc psychologiczną dla 43 dzieci z rodzin zastępczych.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzali okresową ocenę sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej – w okresach co 3 miesiące (w przypadku dzieci w wieku do 3 lat) oraz w okresach - co 6 miesięcy (w przypadku dzieci w wieku od 3 do 18 roku życia). W 2025 roku przeprowadzono 445 ocen (2024 roku-455).

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, okresowej oceny sytuacji dziecka dokonuje się na posiedzeniu z udziałem: rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodziców dziecka (o ile nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej). Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do sądu.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 461 posiedzenia Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej (w 2024 roku 450).

Ponadto przeprowadzane były oceny rodzin zastępczych funkcjonujących w naszym mieście pod względem ich predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy (po upływie jednego roku od ostatniej oceny następnie nie rzadziej niż co 3 lata, a w przypadku rodzin zastępczych, które otrzymały wcześniej ocenę negatywną, po sześciu miesiącach od ostatniej oceny). W 2025 roku przeprowadzono 63 oceny rodzin zastępczych (w 2024 roku – 79), z tego 1 rodzina zastępcza otrzymała negatywną ocenę po raz pierwszy w maju 2025 roku i otrzymała wskazówki i zalecenia do pracy, z których się nie wywiązała, w związku z czym w listopadzie 2025 roku otrzymała drugą ocenę negatywną. W dniu 16 grudnia 2025 roku o powyższym został poinformowany Sąd Rejonowy- sprawa jest w toku.

W 2025 roku prowadzone były również działania w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, w wyniku których 16 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego, celem rozpoczęcia procedury adopcyjnej (w 2024 – 18 dzieci). W wyniku tych działań w 2025 roku 2 dzieci zostało zaadoptowanych (z czego jedno dziecko zostało oddane przez rodzinę proadopcyjną i powróciło do pieczy zastępczej rodzinnej), natomiast decyzją Ośrodka Adopcyjnego orzeczono w stosunku do 10 dzieci pozostawienie w rodzinie zastępczej z uwagi na bliskie relacje i więzi. Dwoje dzieci zostało zakwalifikowanych do adopcji jednak do nadal nie znaleziono dla nich rodziców adopcyjnych, a pozostałe dwoje dzieci jest w trakcie procedury adopcyjnej. Ponadto spośród dzieci zgłoszonych w roku 2024 dwoje dzieci zostało adoptowanych w 2025 roku i jedno dziecko pozostaje w procedurze adopcyjnej nadal.

Koordinatorzy pieczy zastępczej, działając na rzecz rodzin zastępczych współpracowali z sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi, szkołami, przedszkolami i żłobkami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, lekarzami rodzinnymi oraz innymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy dziecku.

Tabela IV. W tabeli przedstawiono liczbę dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej wg form pieczy zastępczej.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci									
		ogółem		w rodzinach zastępczych spokrewnionych		w rodzinach zastępczych niezawodowych		w rodzinach zastępczych zawodowych		w rodzinnych domach dziecka	
		2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
1.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w poszczególnych latach 2024 i 2025, w tym:	34	46	9	20	13	16	6	10	6	0
1.1.	z rodziny naturalnej	24	36	7	20	9	13	4	3	4	-
1.2.	z rodzinnej pieczy zastępczej	3	2	-	-	3	2	-	-	-	-
1.3.	z instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	3	1	-	-	-	-	3	1	-
1.4.	Inne	5	5	1	-	1	1	2	4	1	-

Tabela V. W tabeli przedstawiono liczbę dzieci, które opuściły pieczę zastępczą oraz ich losy.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci									
		ogółem		z rodzin zastępczych spokrewnionych		z rodzin zastępczych niezawodowych		z rodzin zastępczych zawodowych		z rodzinnych domów dziecka	
		2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
1.	Dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w poszczególnych latach 2024 i 2025, w tym:	25	17	8	5	6	3	5	4	6	5
1.1.	powróciły do rodziny naturalnej	7	7	5	3	-	1	-	-	2	3
1.2.	zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	4	3	-	1	4	-	-	-	-	2
1.3.	zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	8	2	3	-	2	1	-	1	3	-
1.4.	zostały przysposobione	5	3	-	-	-	1	5	2	-	-
1.5.	zostały umieszczone w młodzieżowym ośrodku wychowawczym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6.	Inne	1	2	-	1	-	-	-	1-	1	-

Z analizy danych przedstawionych w tabeli IV i V wynika, że liczba nowo umieszczonych dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2025 znacząco wzrosła i wyniosła 46 dzieci, w 2024 roku była wyjątkowo niska i wynosiła 34 dzieci, a w roku 2023-47 dzieci. Wzrost liczby umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej potwierdza znaczne dysfunkcje w pełnieniu funkcji przez rodziców biologicznych. W 2025 roku z pieczy instytucjonalnej umieszczono 3 dzieci w pieczy rodzinnej i ta tendencja utrzymuje się na podobnym poziomie w ostatnich latach, w 2024 roku było to 2 dzieci a w 2023 roku 3 dzieci. W 2025 roku 17 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą (w 2024 roku – 25 dzieci), z czego 7 dzieci powróciło do rodziny naturalnej (w 2022 roku- 6, w roku 2023- 10, a w 2024 -7), a tylko 3 dzieci zostało przysposobionych (w 2014 roku – 16 dzieci, w 2015 roku- 10 dzieci, w 2016- 7 dzieci, w 2017- 6 dzieci, w 2018-8 dzieci, w 2019- 6 dzieci, w 2020-7 dzieci, w 2021- 9 dzieci, w 2022- 13 dzieci, w 2023- 3 dzieci, w 2024- 5 dzieci). Powyższe wskazuje, że liczba przysposobionych dzieci w ostatnich 3 latach znacząco zmalała w stosunku do lat ubiegłych, powyższe wynika z braku kandydatów na rodziny adopcyjne, szczególnie takich, którzy gotowi są na przyjęcie dziecka chorego z trudnościami rozwojowymi. Równocześnie nadal obserwuje się niewielką ilość decyzji sądu regulujących ostatecznie sytuację prawną dzieci.

1.4 Propagowanie rodzicielstwa zastępczego.

W 2025 roku Dział Pieczy Zastępczej kontynuował kampanię społeczną „Podziel się domem” we współpracy z Fundacją Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia w ramach podpisanego przez Urząd Miasta w dniu 10 lutego 2021 roku listu intencyjnego, ponadto w dniu 16 maja 2024 roku pomiędzy tutaj. Ośrodkiem a Fundacją Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia zostało zawarte porozumienie określające zasady współpracy.

W 2025 roku przeprowadzono następujące działania promujące rodzinną pieczę zastępczą:

- obsługa strony www.podzielsiedomem.pl, współtworzenie postów na FB Podziel się domem (97 postów),
- stworzenie wspólnie z fundacją Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia filmu promującego rodzinną pieczę zastępczą i inauguracja filmu w Studio Filmów Rysunkowych OKO połączona z konferencją w dniu 28 marca, nadanie tytułu Ambasadora Pieczy Zastępczej wychowankowi rodziny zastępczej Sebastianowi Tusznio, który jako reprezentant młodego pokolenia promuje rodzicielstwo zastępcze w mediach społecznościowych na FB i Instagramie.

Imprezy promujące pieczę zastępczą w 2025r:

- 16.04.2025r. targi zawodów publicznych na Uniwersytecie Bielsko-Bialskim,
- 22.03.2025r. konferencja na Uniwersytecie Bielsko-Bialskim na temat trisomi genu 21,
- 31.05.2025r. Dzień Dziecka przy Studio Filmów Rysunkowych,

- 30.08.2025r. piknik Aluprof na terenie Rekordu i związany z tym mecz piłki nożnej w której uczestniczyły dzieci z pieczy zastępczej,
- 14.09.2025r. Bieg Kobiet,
- 21.09.2025r. Kongres Kobiet w Cavatina Hall-projekcja filmu promującego pieczę zastępczą,
- 04.10.2025r. Biegniemy z Mają,
- 06.12.2025r. ozdobienie choinki na Placu Chrobrego bombką z logo podziel się domem wraz z informacją podczas rozświetlania choinki o projekcie „Podziel się domem”, oraz spotkaniem z rodzinami zastępczymi i dziećmi,
- 07.12.2025r. Bieg mikołajkowy organizowany przez Fundację Nadzieja, ul. Zapora 100 w Bielsku-Białej, organizator Ośrodek Terapeutyczny Nadzieja z Bielska-Białej, w którym pobięła drużyna Podziel się domem,
- 13.12.2025r. punkt informacyjny w Urzędzie Miasta w ramach „Świąt na starówce”.

MOPS jako organizator:

- **08.06.2025r. Piknik dla rodzin zastępczych** i mieszkańców miasta, promujący rodzicielstwo zastępcze,

Podczas wszystkich imprez plenerowych prowadzony był przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej punkt informacyjny dot. rodzicielstwa zastępczego aby zapoznać odbiorców z realizowanym projektem „Podziel się domem”. Jednocześnie rozprowadzono tematyczne materiały promocyjne - ulotki, odblaski, balony, zakładki do książek.

Szkolenia, wystąpienia, prelekcje dot. promocji realizowanego projektu:

- 13.03.2025r. szkolenie dla dyrektorów placówek oświatowych z Bielska-Białej w Willi Sixta,
- 24.05.2025r. rekolekcje świadomy wybór w Koniakowie,
- 29.05.2025r. I Gliwickie Forum Rodzicielstwa Zastępczego,
- 30.05.25r. prelekcja na temat rodzicielstwa zastępczego dla pracowników w Firmie Eaton,
- 27.06.2025r. prelekcja o rodzicielstwie zastępczym w kinie Janosik Żywiec,
- 07.11.2025r. wystąpienie na temat projektu podczas Forum Pieczy Zastępczej w Katowicach,
- 30.10.2025r. spotkanie z młodzieżą G 29 w Studio Filmów Rysunkowych połączone z oznaczeniem drzewa w ramach powstającej mapy drzew rodzicielstwa zastępczego.
- Łącznie oznaczono 4 drzewa rodzicielstwa zastępczego w roku 2025: Plac Opatrzności Bożej, Bulwary Straceńskie, skwer za Urzędem Miasta i plac przy Katedrze św. Mikołaja.

Inne działania:

- Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia wsparła 27 rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej w postaci dofinansowania do korepetycji, kursów prawa jazdy, procesu leczenia, dofinansowania do remontów mieszkań i ich wyposażenia.
- Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia ufundowała 18 voucherów do restauracji dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka współpracujących z naszym Ośrodkiem z tytułu Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
- Zorganizowanie przez tut Ośrodek konkursu plastycznego pt.: „Wymarzony dom dla raniuszka” skierowanego do dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Nagrody w konkursie ufundowała Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia. W konkursie wzięło udział 58 dzieci. Rozstrzygnięcie konkursu i wystawa prac dzieci miała miejsce podczas pikniku w dniu 08.06.2025r.
- Wystawa prac plastycznych konkursu pt.: „Wymarzony dom dla raniuszka” przez cały lipiec 2025r w Urzędzie Miasta Bielsko-Biała.
- Uczniowie z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Bielsku-Białej zorganizowali Koncert piosenek Disneya dla dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych, który odbył się

w auli liceum w dniu 14.03.2025r. ponadto koncert został przez młodzież powtórzony podczas pikniku w dniu 08.06.2025r.

- Udział 45 podopiecznych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w „Gwiazdce Dziecięcych Marzeń” zorganizowanej przez Fundację Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia. Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Kopernika w Bielsku-Białej wykonało 15 paczek mikołajkowych dla dzieci z rodzin zastępczych.
- 09.12.2025r. Dział Pieczy Zastępczej zorganizował spotkanie świąteczne dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka współpracujących z naszym Ośrodkiem. Gościem honorowym spotkania oprócz zaproszonych rodzin zastępczych i dyrekcji MOPS był Pan Prezydent Jarosław Klimaszewski. Do podziękowań dla rodzin zastępczych za cały rok zaangażowania, dołączyła się Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia fundując lampiony i świece a Ośrodki Wsparcia Osób Starszych przygotowały w prezencie wianki świąteczne.
- Na stronie internetowej naszego Ośrodka umieszczone są informacje wraz z plakatem promującym rodzicielstwo zastępcze jak również na bieżąco umieszczane są aktualne informacje dotyczące pieczy zastępczej.
- Kolejny rok dział współpracował z Fundacją Leśne Przebudzenie i organizował wycieczki do lasu dla dzieci z rodzin zastępczych, które odbyły się w dniach: 8 lutego, 12 kwietnia, 6 września i 15 listopada. Koszty związane z wycieczkami do lasu pokrywała Fundacja Grupa Kęty.
- 14.06.2025r. wyjazd dla dzieci z rodzin zastępczych do Kleczy Dolnej na przyrodnicze warsztaty.
- 17.03.2025r w Sejmiku województwa Śląskiego nagrodzono laureata konkursu „Przyjaciół rodziny” Panią Małgorzatę Oleksy
- Firma Comarch przekazała dla dzieci z rodzin zastępczych bilety do kina oraz prezenty świąteczne.
- Pracownicy Firmy Rekord wsparli rzeczowo 3 rodziny zastępcze fundując im sprzęt AGD.
- Współpraca z Sklepem Ikea, który w ramach realizowanego Projektu i szkolenia dotyczącego Standardów Ochrony Małoletnich wyposażył w tut. Ośrodku pokój do spotkań rodziców biologicznych z dziećmi.
- W dniu 11.07.2025 roku zostało podpisane Porozumienie między powiatami (bielskim, cieszyńskim i miastem Bielsko-Biała) w sprawie organizacji wspólnych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze celem skrócenie okresu oczekiwania na szkolenia.
- Na Facebook tut. Ośrodka umieszczono 23 posty na temat rodzicielstwa zastępczego a na Instagramie 29 postów.

1.5 Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze i rodzin zastępczych.

W celu tworzenia lepszych warunków dla powstawania nowych rodzin zastępczych i poprawy funkcjonowania już istniejących rodzin zastępczych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował i sfinansował w 2025 roku następujące szkolenia:

- „Szkolenie kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze”- 8 spotkań - 52 godziny dydaktyczne, w którym uczestniczyło 12 osób (3 małżeństwa, 1 związek partnerski i 4 osoby samotne), koszt szkolenia: 12 600 zł.
- „Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową”- 3 spotkania - 15 godzin dydaktycznych, w szkoleniu wzięła udział 1 osoba, koszt szkolenia: 1 300 zł.
- Superwizję dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, odbyło się 9 spotkań po 4 godziny dydaktyczne, w superwizji wzięło udział 17 osób (rodzin zastępczych), koszt superwizji 7 920 zł.
- „Grupy Wsparcia” dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka, odbyło się 9 spotkań po 2 godziny, w których uczestniczyło 10 osób, koszt szkolenia 5 400 zł.

Ponadto w 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację projektu pn: „Wsparcie pieczy zastępczej w Bielsku-Białej” realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny +), Priorytet: FESL.07.00-Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie:

FESL.07.07-Wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej. Dofinansowanie na realizację projektu w łącznej kwocie wynosi 2 066 280,19 zł.

W ramach projektu realizowane są następujące działania:

- Diagnoza dzieci będących pod opieką rodzin zastępczych narażonych prenatalnie na alkohol pod kątem występowania u nich płodowego zespołu alkoholowego- od grudnia 2025 rozpoczęła się diagnoza 15 dzieci.
- Zajęcia o charakterze edukacyjno-terapeutycznym „Szkoła dla rodziców” oraz „Grupy wsparcia”- od grudnia 2025 rozpoczęło się szkolenie 12 osobowej grupy.
- Organizacja „Warsztatów arteterapeutycznych dla rodziców zastępczych z dziećmi”- od października do grudnia 2025 odbyło się 5 warsztatów, w każdym wzięło udział 14 osób (rodziny zastępcze z dziećmi).
- Organizacja „Forum dla rodzin zastępczych”- od października do grudnia 2025 odbyły się 3 fora, w każdym wzięło udział 15 osób/ rodzin zastępczych.
- Organizacja wycieczek integracyjnych i rekreacyjno-poznawczych dla rodzin zastępczych z dziećmi, pierwsza wycieczka do Krakowa odbyła się 13.12.2025 roku, w której wzięło udział 55 osób (rodzin zastępczych z dziećmi).

2 Instytucjonalna piecza zastępcza.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Na terenie Miasta Bielska-Białej od 1 stycznia 2021 roku funkcjonuje 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych: 4 placówki socjalizacyjno-interwencyjne oraz placówka dla młodzieży przygotowującej się do samodzielnego życia, w których przewidywane są łącznie 64 miejsca wraz z Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Bielsku-Białej:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1- 14 miejsc,
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 -14 miejsc,
- 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3- 14 miejsc,
- 4) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4- 10 miejsc,
- 5) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 „ Słoneczny Dom”- 12 miejsc.

2.1 Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dział Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, zgodnie z postanowieniem Sądu, kieruje dzieci do odpowiednich placówek opiekuńczo-wychowawczych. Tabela VI prezentuje liczbę dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2023 – 2025.

Tabela VI. Ilość skierowań do Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych wydanych w latach 2023-2025:

L.p.	Typ Placówki	Ilość wydanych skierowań w 2023 roku	Ilość wydanych skierowań w 2024 roku	Ilość wydanych skierowań w 2025 roku
1.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1- ul. Lompy 9/2	7	9	9
2.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2- ul. Lompy 9/3	5	4	2
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3- ul. Pocztowa 24/1	13	1	4
4.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4- ul. Pocztowa 24/1	2	0	3
5.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5- ul. Cygańska 12	0	1	0
	Razem:	27	15	18

Z analiz tabeli VI wynika, iż w roku 2024 i 2025 obserwowaliśmy spadek umieszczeń dzieci w pieczy instytucjonalnej w stosunku do roku 2023, (w 2016 - 24, w 2017 – 20, w 2018 -18, w 2019- 38, w 2020-19, w 2021-12, w 2022-25). Na dzień 31.12.2025 roku w pieczy instytucjonalnej umieszczono wszystkie dzieci wobec których Sąd Rejonowy wydał postanowienie, to oznacza, że wszystkie postanowienia zostały zrealizowane i żadne dziecko nie oczekiwało na wydanie skierowania pozostając w środowisku rodzinnym. Ponadto 16 dzieci w 2025 roku zostało przeniesionych między placówkami z uwagi na wiek i zbliżający się okres usamodzielnienia lub konieczność zmian związanych z wydawanymi nowymi postanowieniami sądu. Łącznie w 2025 roku w placówkach opiekuńczo- wychowawczych przebywało 105 dzieci, (24 w POW nr 1, 24 w POW nr 2, 23 w POW nr 3, 17 w POW nr 4, 17 w POW nr 5), a 21 dzieci opuściło placówkę (2- POW nr 1, 7- POW nr 2, 4- POW nr 3, 5- POW nr 4, 3 - POW nr 5). Siedmioro dzieci powróciło w 2025 roku do rodziny naturalnej, żadne dziecko nie trafiło do adopcji, czworo dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych, jedno dziecko w Domu Pomocy Społecznej a dziewięcioro usamodzielniało się. W roku 2019 w placówkach opiekuńczo- wychowawczych przebywało łącznie 107 dzieci, w 2020 roku łącznie 89 dzieci, w 2021 łącznie 71 dzieci, w roku 2022 łącznie 85 dzieci, w roku 2023 łącznie 89 dzieci a w roku 2024 łącznie 90 dzieci. W 2025 znacząco w stosunku do ubiegłych lat wzrosła liczba przebywających dzieci i wynosiła 105, wiele z tych dzieci, które przebywały w placówce to dzieci pochodzenia Ukraińskiego.

W 2025 roku do pieczy instytucjonalnej skierowano z uwagi na brak kandydatów na rodziny zastępcze 7 dzieci poniżej 10 roku życia, były to dwa rodzeństwa oraz 3 dzieci. Powyższe spowodowane było faktem, że nie znaleziono kandydatów na rodziny zastępcze dla dwuosobowego rodzeństwa, ponadto z uwagi na posiadane deficyty dotyczące niepełnosprawności pozostałej trójki dzieci żadna z rodzin zastępczych nie zdecydowała się na przyjęcie pod opiekę małoletnich. Jednak na przestrzeni roku jedno z rodzeństw opuściło placówkę, nad jednym z chłopców opiekę przejął ojciec a drugi został umieszczony w rodzinnym domu dziecka. W 2025 roku piecza instytucjonalna objęła wsparciem 66 rodzin, których dzieci zostały umieszczone w placówce. 103 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej objęto pomocą psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczą. Monitorowano 61 rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. 33 pracowników placówek opiekuńczo- wychowawczych uczestniczyło w 18 szkoleniach, zorganizowano 10 spotkań superwizyjnych dla 38 pracowników placówek, realizowano 22 programy terapeutyczne podnoszące standardy opieki i wychowania.

2.2 Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innego powiatu.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej na terenie innego powiatu, na podstawie porozumienia zawartego między powiatami. W roku sprawozdawczym żadne dziecko z innego powiatu nie przebywało w placówce opiekuńczo - wychowawczej w Bielsku-Białej. Natomiast w okresie sprawozdawczym, w 2025 roku Miasto Bielsko-Biała pokryło koszty pobytu 5 dzieci na terenie innych powiatów (w 2020 r. – 13 dzieci, w 2021 r.-10, w 2022 r.-9, w 2023 r.-6, 2024 r.-6). W 2025 roku żadne dziecko z naszego Miasta nie zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, a ponoszone koszty przez Miasto Bielsko-Biała dotyczą dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów wiele lat temu. Wydatki w 2025 roku, jakie Miasto Bielsko – Biała poniosło w związku z pobytami dzieci z Bielska-Białej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 430 529 zł (w 2022 roku- 484 995 zł, 2023 roku-404 393 zł, 2024 roku-412 273 zł). Żadne dziecko z naszego miasta nie zostało interwencyjnie przyjęte do placówki opiekuńczo- wychowawczej na terenie innego powiatu (np. podczas ucieczki z domu rodzinnego).

3 Praca socjalna z rodzicami na rzecz powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodziny.

Tabela VII. Praca socjalna z rodzicami biologicznymi w latach 2024 i 2025.

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	
		2024	2025
1	Liczba rodziców biologicznych skierowanych przez pracowników socjalnych do współpracy z asystentem rodziny.	8	5
2	Liczba rodziców biologicznych, którzy nawiązali współpracę z asystentami rodziny	6	15
3	Liczba rodziców biologicznych zainteresowanych podjęciem współpracy z pracownikiem socjalnym	153	53
4	Liczba rodziców biologicznych, którzy skorzystali ze wsparcia pracownika socjalnego	127	92

W sytuacji gdy sprawowanie stałej opieki przez rodziców biologicznych stało się niemożliwe i dziecko zostało umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej priorytetem pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odbudowanie relacji rodziców z dziećmi poprzez zwiększenie zaangażowania i poczucia odpowiedzialności rodziców za życie dziecka nie będącego pod ich opieką i podjęcie przez nich pracy nad zmianą swojej sytuacji życiowej. W tym celu pracownik socjalny dokonuje diagnozy rodziny ustalając przyczynę kryzysu, podejmuje próby zmiany jakości życia, pracuje nad likwidacją dysfunkcji rodziny będącej bezpośrednią przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Najczęściej realizowanymi działaniami są: wzmocnienie motywacji do poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia, motywowanie do podnoszenia kompetencji zawodowych, kierowanie do poradnictwa specjalistycznego celem uzyskania wsparcia psychologicznego, praca nad poprawą wizerunku rodziny w środowisku lokalnym, motywowanie osób z problem uzależnienia do podjęcia leczenia i terapii, motywowanie do utrzymania abstynencji, kierowanie na grupy wsparcia dla osób współuzależnionych, praca w kierunku utrzymania więzi emocjonalnych z dzieckiem. Dla zwiększenia skuteczności powyższych oddziaływań pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy

Społecznej działania te realizuje przy współudziale asystenta rodziny i współpracy z wychowawcą placówki, na którym ciąży ustawowy obowiązek pracy na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Ponadto pracownicy socjalni współpracują z sądami rodzinnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, pedagogami oraz instytucjami pomocowymi funkcjonującymi w obrębie Miasta Bielska-Białej. W 2025 roku 145 rodziców biologicznych nawiązało kontakt z pracownikiem socjalnym i wyraziło chęć podjęcia współpracy pod kątem przejęcia opieki nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Ostatecznie z tej formy pomocy skorzystało 53 rodziców biologicznych, jednak tylko 15 zostało objętych wsparciem asystenta rodziny. Należy zaznaczyć, że po przedstawieniu roli i zadań asystenta rodziny, część rodziców biologicznych nie wyraża chęci skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny, wskazując, że podejmą działania we własnym zakresie lub przy wsparciu pracownika socjalnego, jednak mogą to być działania pozorowane. Ponadto część rodziców biologicznych jest aktywna zawodowo i nie zgłasza gotowości do wzmożonej pracy na rzecz powrotu dzieci pod ich opiekę.

4 Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłaty w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków na rzecz dziecka przebywającego w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Za ponoszenie przedmiotowej opłaty rodzice odpowiadają solidarnie.

Przedmiotową opłatę ustala w drodze decyzji starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Obowiązująca uchwała Nr VI/69/2015 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 24 marca 2015 roku określa szczegółowe warunki umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej lub dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego w zakładzie opiekuńczo- leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej przez sąd.

W okresie sprawozdawczym wydano 847 decyzji w sprawie opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym, z uwagi na trudną sytuację życiową lub inną okoliczność wymienioną w uchwale, w 573 przypadkach odstąpiono od ustalania przedmiotowej opłaty.

5 Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności różne formy pieczy zastępczej (jeżeli była w nich umieszczona na podstawie orzeczenia sądu) przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

Ponadto osobom, u których istnieje taka potrzeba udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i pomocy w znalezieniu zatrudnienia. Pomoc dla osób usamodzielnianych jest przyznawana na wniosek osoby usamodzielnianej, po zatwierdzeniu indywidualnego programu usamodzielniania przez dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego do przyznania pomocy. W trakcie realizacji przez osobę usamodzielnianą indywidualnego programu usamodzielniania, osoby te mają prawo do uzyskania wsparcia w jego realizacji ze strony koordynatora pieczy zastępczej oraz opiekuna osoby usamodzielnianej oraz psychologa/pedagoga pracującego w wychowankami instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2025 roku na rzecz osób usamodzielnianych było realizowane doradztwo i wspieranie w działaniach oraz poradnictwo w wymaganym zakresie, jak również monitorowanie całego procesu.

W 2025 roku w ramach Ośrodka funkcjonowały 3 mieszkania treningowe dla wychowanków pieczy zastępczej, w których udostępnionych zostało 19 miejsc. Zwiększona liczba miejsc w 2025 roku w odniesieniu do 2024 roku wynikała z przeprowadzki wychowanków z mieszkania treningowego z ul. Bystrzańskiej 55a do mieszkania treningowego położonego w centrum miasta przy ul. Komorowickiej 92/3a. W okresie sprawozdawczym do korzystania ze wsparcia w mieszkaniach treningowych łącznie skierowano 13 osób opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Każda z osób została objęta wsparciem udzielanym przez opiekuna mieszkania oraz pracownika socjalnego. Działania realizowano w oparciu o kontrakty mieszkaniowe zawarte pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pobyt. W mieszkaniu treningowym świadczone były usługi bytowe, praca socjalna oraz nauka w obszarze rozwijania i utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia. Katalog dotyczący minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu treningowym w ramach pobytu zawiera: naukę rozwijania lub utrwalania umiejętności praktycznych, służących prowadzeniu niezależnego życia, w zakresie: samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym przygotowanie posiłku, efektywne zarządzanie czasem i finansami, prowadzenie gospodarstwa domowego, załatwianie spraw urzędowych i osobistych, utrzymanie więzi rodzinnych, rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych, rozwijanie autonomii decyzyjnej, uczestniczenie w życiu społeczności lokalnej, poszukiwanie pracy oraz utrzymanie zatrudnienia.

Poniższe tabele (VIII i IX) przedstawiają zrealizowaną pomoc dla osób usamodzielnianych w latach 2024 – 2025.

Tabela VIII. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki zrealizowana w 2024 oraz 2025 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Forma pomocy			
		Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na kontynuowanie nauki	
		2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
1.	Liczba osób usamodzielnianych z rodzin zastępczych	8	11	44	39
1.1.	Kwota świadczeń (w złotych)	62 391	64 959	267 153	271 826
2.	Liczba osób usamodzielnianych z placówek	3	6	20	16
2.1.	Kwota świadczeń (w złotych)	29 973	54 953	115 217	102 754
3.	Kwota świadczeń ogółem (w złotych)	92 364	119 912	382 370	374 580

Tabela IX. Pomoc na zagospodarowanie zrealizowana w 2024 oraz 2025 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Pomoc na zagospodarowanie	
		2024r.	2025r.
1.	Liczba osób usamodzielnianych z rodzin zastępczych	8	13
1.1.	Kwota świadczeń (w złotych)	19 282	34 076
2.	Liczba osób usamodzielnianych z placówek	2	9
2.1.	Kwota świadczeń (w złotych)	6 814	22 718
3.	Kwota świadczeń ogółem (w złotych)	26 096	56 794

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc na zagospodarowanie była wypłacana w wysokości nie niższej niż 2 272 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 4 542 zł, wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosiła 759 zł miesięcznie, a wysokość pomocy na usamodzielnienie warunkowana jest formą pieczy, w której przebywał wychowanek oraz okresem pobytu i wynosiła: od kwoty 2 500 zł do kwoty 9 991 zł.

6 Podnoszenie kwalifikacji.

Całość zadań na rzecz wspierania rodziny i pieczy zastępczej realizowana jest przez profesjonalną kadre, która w celu utrzymania wysokiej jakości pracy aktywnie uczestniczy w różnego typu szkoleniach i konferencjach.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w następujących szkoleniach: „Droga młodych ludzi do zatrudnienia”, „Forum pieczy zastępczej”, „Forum rodzicielstwa zastępczego. Budowanie sieci wsparcia dla rodzin zastępczych”, „ Jak przetrwać dojrzewanie? Perspektywa, rola i wsparcie rodzica”, „Kodeks postępowania administracyjnego po najnowszej nowelizacji”, „ Konferencja relacje mają moc- o rodzinie, kryzysie, przywracaniu równowagi”, „Korupcja w Administracji Publicznej”, „Kryzys suicydalny. Rozpoznanie i interwencje”, „Lepsze jutro dla osób ze spektrum autyzmu”, „Pierwsza pomoc przedlekarska w sytuacjach zagrożenia”, „Praca z dzieckiem pokrzywdzonym w tym molestowanym seksualnie”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca instytucji a kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka”, „Prowadzenie postępowań w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz wydawanie decyzji administracyjnej na gruncie tej ustawy”, „Prowadzenie postępowań w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej”, „Rodzina dysfunkcyjna, sytuacja dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej, dziecko krzywdzone- praca socjalna, strategie pomocy i interwencji”, Forum wspierania pieczy zastępczej w województwie śląskim z wykorzystaniem metody dr Bena Furmana Kids Skills”, „Spektrum autyzmu”, „BHP”, „Szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa”, „Szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej”, „Terapeutyczna praca z ciałem”, „Ubezwłasnowolnienie, zaburzenia psychiczne w praktyce pomocy społecznej”, „Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w praktyce”, „Wizyta studyjna - piecza zastępcza w Łodzi”, „Wsparcie powiatów w zapewnieniu opieki nad dziećmi ze specjalnymi potrzebami na terenie województwa śląskiego”, „XIII Zjazd profilaktyczny- Reset życie poza uzależnieniem”, „Zaburzenia zdrowia psychicznego u młodzieży”, „Zarządzanie czasem i prioryteżacja zadań”, „Zrozumieć dziecko w sieci- od emocji do relacji w cyfrowym świecie”, „Znaczenie więzi i wpływ traumy na rozwój dzieci”. Ponadto wszyscy pracownicy działu systematycznie w miarę swoich potrzeb mieli możliwość uczestnictwa w superwizji.

Również asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni zaangażowani w pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych podnosili swoje kompetencje przez udział w szkoleniach: „ABC kontraktu socjalnego. Szkolenie podstawowe”, „Asystent rodziny - od diagnozy do działania” oraz kluczowe umiejętności asystenta rodziny w procesie diagnozy, interwencji oraz wsparcia rodziny z problemem przemocy”, „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych”, „Bon senioralny - nowe świadczenie”, „Diagnoza i plan pracy z rodziną dysfunkcyjną”, „Domy Pomocy Społecznej 2025”, „Działanie grup diagnostyczno-pomocowych”, „Egzekucja administracyjna w pomocy społecznej od 2025 r.”, konferencja: „Aktywność gmin w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii”, konferencja: „Przeciwko przemocy wobec seniorów. Komunikacja wspierająca godność i bliskość w relacjach.”, konferencja: „Wyzwania i rozwiązania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom”, „Kontrakt socjalny”, „KPA w pomocy społecznej”, „Kryzys suicydalny. Rozpoznawanie i interwencje.”, kurs: „Asystent rodziny”, „Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służącego stwierdzeniu zasadności zapewnienie dziecku ochrony w związku z przemocą domową”, „Lepsze jutro dla osób w spektrum autyzmu”, „Mediacja w postępowaniu

administracyjnym po nowelizacji KPA. Nowe obowiązki organu - wzory zawiadomień.”, „Pomoc społeczna – nowelizacja”, „Praca asystenta rodziny - warsztat kompetencji zawodowych”, „Praca z dzieckiem pokrzywdzonym, w tym molestowanym seksualnie”, „Praca z osobami chorymi psychicznie”, „Praca z osobą dotkniętą kryzysem uchodźczym i traumą wojenną / PTSD”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca instytucji a kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służącego stwierdzeniu zasadności zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową.”, „Procedura zabezpieczenia dziecka”, „Przeciwdziałanie przemocy w aspekcie psychologicznym”, „Rodzina dysfunkcyjna, sytuacja dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej, dziecko krzywdzone - praca socjalna, strategie pomocy i interwencji”, „Usługi dla osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością”, „Standardy pracy z osobami z diagnozą zaburzeń psychicznych w sektorze pomocy społecznej”, „Stosowanie KPA w praktyce po ostatniej nowelizacji”, „Sytuacja osób pozbawionych wolności”, „Szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa”, „Szkolenie z zakresu uzależnień”, „Śląski Prometeusz 2025”, „VII Konferencja Naukowa: Zdrowie psychiczne - wspólny temat”, warsztaty: „Aktywność gmin w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii”, „Wizyta studyjna dotycząca problematyki kryzysu bezdomności”, „Wsparcie instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną”, „Wsparcie JST i innych podmiotów w rozwoju usług społecznych”, „ABC kontraktu socjalnego”, „Wywiad środowiskowy”, XIII Zjazd Profilaktyczny: „Reset. Życie poza uzależnieniem”, „Zadania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w perspektywie psychologicznej i prawnej”, „Zarządzanie czasem i priorytetyzacja zadań (efektywna organizacja czasu pracy)”, „Zastosowanie kwestionariusza szacowania ryzyka - nowe narzędzie w ochronie dziecka”, „Zmiany w KPA 2025 istotne dla Jednostek Pomocy Społecznej (ustawa deregulacyjna - zmiany prawa od 13 lipca 2025 r.)”, konferencja: „Człowiek z FASD w centrum zainteresowania”, „Festiwal Zdrowia Psychicznego RAZEM”, „Pedagogiczno-psychologiczne aspekty pracy asystenta rodziny - interwencja relacyjna oparta na zaufaniu”, „Wsparcie / praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną”, XIII Zjazd Profilaktyczny: „Reset. Życie poza uzależnieniem”, „Zasady i formy współpracy sądu rodzinnego z asystentem rodziny”.

7 Podsumowanie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Analiza niniejszego sprawozdania ukazuje w sposób wyraźny rolę gminy i powiatu w realizacji zadań na rzecz rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, jak również potrzebę ciągłego rozwoju pieczy zastępczej.

W roku 2025 każda rodzina, która borykała się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi mogła uzyskać stosowne wsparcie. 144 rodziny podjęły współpracę z asystentem rodziny, a 324 dzieci z rodzin przeżywających problemy mogło uczestniczyć w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego.

Dzięki odpowiedniej diagnozie dokonywanej przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny 141 rodziny zostały skierowane i skorzystały z pomocy specjalistów, takich jak: psycholog, prawnik.

Wszystkie te działania miały na celu poprawę funkcjonowania rodziny, a w efekcie umożliwiły pozostanie dzieci w środowisku rodzinnym oraz przyczyniły się do wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej.

W Bielsku-Białej prowadzone są działania w zakresie tworzenia i rozwoju pieczy zastępczej, aby dzieci, których rodzice nie wyrażają woli zmiany stylu życia i nie chcą bądź nie mogą pełnić swych funkcji rodzicielskich, mogły zostać skierowane do profesjonalnego środowiska zastępczego.

W roku sprawozdawczym liczba rodzin zastępczych była na tym samym poziomie co w roku 2024. Na koniec roku 2025 funkcjonowało 205 rodzin zastępczych, w tym zawodowych rodzin zastępczych 16, ponadto 2 rodzinne domy dziecka, a szczegółowe zestawienie typów rodzin przedstawia Tabela nr I. Natomiast przez cały 2025 rok pracowaliśmy łącznie z 231 rodzinami zastępczymi, w których łącznie przebywało 325 dzieci. Nadal obserwujemy zbyt małe zainteresowanie mieszkańców naszego miasta podjęciem się funkcji rodziny zastępczej, mimo prowadzonych z roku na rok coraz szerszych działań w zakresie pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzonej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze we współpracy z Fundacją „Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia”. Mimo powyższego sporządzono 23 opinie dotyczące kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze. Powstało 25 nowych rodzin zastępczych, nie utworzono nowych rodzin zastępczych zawodowych, natomiast dwa rodzinne domy dziecka zostały na ich wniosek przekształcone w rodziny zastępcze zawodowe a jedna rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona na rodzinny dom dziecka. Reasumując na koniec 2025 roku mieliśmy o jedną więcej rodzinę zastępczą zawodową i o jeden mniej rodzinny dom dziecka (Tabela nr I). Nie uniknęliśmy również sytuacji trudnych w rodzinach zastępczych, 1 rodzina otrzymała dwukrotnie negatywną ocenę i na tej podstawie został złożony wniosek do sądu o rozwiązanie rodziny zastępczej. Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy wzrost trudności występujących w rodzinach zastępczych, po okresie pandemii i izolacji z nią związanej, nauki zdalnej dzieci oraz koncentracji życia dzieci w sieci coraz więcej rodzin boryka się z trudnościami, których mimo wsparcia nie są w stanie pokonać. Wśród dzieci w rodzinach zastępczych występuje wiele trudności w funkcjonowaniu, lęki, stany depresyjne, próby samobójcze, co znacznie utrudnia funkcjonowanie rodzin zastępczych.

W roku 2025 struktura wydatków na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka wraz z kosztami na rzecz prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka pozostawała na bardzo podobnym poziomie i wyniosła 6 490 243 zł, dla porównania w 2024 roku była to kwota 6 436 647 zł. Brak znaczącego wzrostu wydatków wynika z faktu, iż na przestrzeni 2025 roku nie było waloryzacji świadczeń dla rodzin zastępczych oraz od 2024 roku nie wzrosły wynagrodzenia rodzin zastępczych. Szczegółowa struktura wydatków przedstawia Tabela nr II. Mimo powyższego nadal jesteśmy jednym z niewielu powiatów, które realizują pełen zakres wsparcia, mimo, że wiele zadań ma charakter fakultatywny. Ponadto w Bielsku- Białej w 2025 roku zostały zrealizowane wszystkie postanowienia sądu dotyczące umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, wszystkie dzieci zostały umieszczone w bezpiecznych środowiskach zastępczych, mimo, że na terenie Polski wiele powiatów boryka się z trudnościami w umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i nie realizuje postanowień sądu a dzieci oczekują na umieszczenie w swoich środowiskach rodzinnych.

Analiza danych wskazuje również na konieczność funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej. W roku 2022 znacząco wzrosła ilość dzieci skierowanych do pieczy instytucjonalnej i wyniosła 25, podobnie w roku 2023 wyniosła 27, natomiast w roku 2024 do placówek skierowano tylko 15 dzieci i podobnie w roku 2025 do pieczy instytucjonalnej skierowano 18 dzieci. W roku sprawozdawczym w naszych placówkach mieliśmy 64 miejsca, a pomocą w tej formie objętych było przez rok 2025 -105 dzieci. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że dzięki współpracy służb powołanych do pracy na rzecz dziecka i rodziny 21 dzieci opuściło pieczę instytucjonalną (7 dzieci powróciło do domu rodzinnego, 4 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej, 1 dziecko zostało umieszczone w DPS, a 9 dzieci usamodzielniało się).

Planowane działania w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej na 2026 rok.

I. W 2026 roku planowane są następujące działania w zakresie wspierania rodziny:

- 1) Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych przez rodziny przeżywające trudności w tym obszarze, wzmocnienie roli i funkcji rodziny:
 - Kierowanie rodzin do poradnictwa specjalistycznego w Dziale Pieczy Zastępczej oraz placówek udzielających pomocy psychologicznej i prawnej,
 - Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne,

- Objęcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny,
 - Umożliwienie rodzinom podniesienie kompetencji wychowawczych poprzez uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach
 - Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
- 2) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny:
- Objęcie dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocą w opiece i wychowaniu w ramach placówek wsparcia dziennego,
 - Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze przez rodziny wspierające.
- 3) Analiza sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinach:
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
 - Przeprowadzanie wywiadu środowiskowego w przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo - wychowawcze.

II. W 2026 roku planowane są następujące działania w zakresie pieczy zastępczej:

- 1) Podnoszenie standardu systemu opieki nad dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej, poprzez:
- kontynuowanie kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze we współpracy z Fundacją Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia,
 - realizacja projektu w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+)-FESL.07.07- Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej, projekt pt. „ Wsparcie pieczy zastępczej w Bielsku-Białej”, oraz innych wniosków w sytuacji ogłoszenia postępowań konkursowych umożliwiających pozyskanie dodatkowych środków na rozwój pieczy zastępczej,
 - przy współpracy m.in. z mediami, fundacją - prowadzenie naboru kandydatów na rodziców zastępczych,
 - prowadzenie działalności szerzącej wiedzę o rodzicielstwie zastępczym,
 - upowszechnianie wiedzy dotyczącej Standardów Ochrony Małoletnich w tut. Ośrodku,
 - organizowanie i finansowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
 - zapewnienie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w osobie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, grupy wsparcia, rodzin pomocowych, wolontariuszy,
 - zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, zapewnienie pomocy prawnej,
 - organizowanie superwizji, grup wsparcia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
 - przyznawanie i finansowanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka,
 - dofinansowanie do wypoczynku dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
 - przyznawanie i finansowanie świadczeń na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
 - przyznawanie i finansowanie świadczeń na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki,
 - przyznawanie i finansowanie wydatków mieszkaniowych rodzinom zawodowym- wg poniesionych kosztów, rodzinom niezawodowym wychowującym co najmniej 3 dzieci- nie więcej niż 2 tys. na kwartał, dla rodzinnych domów dziecka – wg poniesionych kosztów,
 - przyznawanie i finansowanie świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym

zamieszkiwanym przez rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinny dom dziecka – wg postanowień umowy,

- pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka,
 - finasowanie wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
 - finasowanie wynagrodzenia dla osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinach zastępczych zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domach dziecka,
 - powoływanie rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
 - współpraca ze środowiskiem lokalnym i organizacjami społecznymi.
- 2) Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej, poprzez:
- organizowanie i finasowanie szkoleń dla kadr realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej,
 - organizowanie superwizji dla kadr realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej,
 - zapewnienie zatrudnienia odpowiedniej liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 1 koordynator na 15 rodzin zastępczych.
- 3) Pomoc wychowankom pieczy zastępczej w realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielniania, poprzez:
- udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie,
 - udzielanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia – doradztwo,
 - zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej.
- 4) Podnoszenie standardu systemu opieki nad dzieckiem w instytucjonalnej pieczy zastępczej:
- objęcie rodzin, których dzieci zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej wsparciem pracowników placówki (psycholog, pedagog, terapeuta, wychowawcy).
 - objęcie dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej pomocą psychologiczną, terapeutyczną, pedagogiczną i wychowawczą ze strony pracowników placówki,
 - w pierwszej kolejności umieszczanie licznego rodzeństwa w rodzinnych formach opieki zastępczej,
 - organizowanie szkoleń merytorycznych dla kadry placówek opiekuńczo- wychowawczych,
 - finansowanie programów terapeutycznych podnoszących standard opieki i wychowania podopiecznych placówek oraz rozwiązywania ich problemów i niwelowanie zaburzeń,
 - umożliwienie udziału usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w kursach kwalifikacyjnych oraz ich finansowanie,
 - współpraca z Fundacją Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia w ramach wsparcia wychowanków.

Potrzeby w zakresie rozwoju pieczy zastępczej na 2026 rok.

- Pozyskanie rodzin wspierających.
- Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka.